EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.7.2025
COM(2025) 408 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Soovitus: NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahel Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi ühise sanitaar- ja fütosanitaarala loomise üle Suurbritanniaga seoses ning Ühendkuningriigi ja liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise üle

LISA

MÕLEMA LEPINGU PUHUL ASJAKOHASED INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

1. Kavandatud lepingute rakendamise suhtes tuleks kohaldada ühiseid juhtimismehhanisme. Nendel mehhanismidel peaks olema piisav mõju menetlusele, millega tagatakse liidu arengujärgus õigusaktide dünaamilise ühtlustamise kaudu nende inkorporeerimine Ühendkuningriigi õiguskorda. Komisjon tagab, et lepingutesse lisatakse sätted nende ühepoolse lõpetamise kohta.

Üldpõhimõtted

2. Ühiste institutsiooniliste sätete eesmärk peaks olema tagada, et õigusnormid, mida kohaldatakse suhetes Ühendkuningriigiga lepingutega hõlmatud valdkondades, on alati samad mis need, mida kohaldatakse liidu siseturul, ning et nende tõlgendamine ja kohaldamine ei erine.

3. Seda eesmärki silmas pidades peaksid institutsioonilised sätted sisaldama järgmisi olulisi põhimõtteid ja elemente.

Dünaamiline ühtlustamine

4. Ühised institutsioonilised sätted peaksid tagama, et Ühendkuningriik kohaldab alati dünaamiliselt kogu liidu *acquis*'d, mis on mõlema lepingu eesmärkide saavutamiseks asjakohane. Selline lepingute allkirjastamise ajal kehtiv liidu *acquis* tuleks lepingutes ära nimetada. Liidu hilisemad asjakohased õigusaktid tuleks sobivate mehhanismide abil asjaomasesse lepingusse hiljem lisada. Liidu uute asjakohaste õigusaktide lisamine asjaomasesse lepingusse peaks toimuma ühiskomitees võimalikult kiiresti pärast nende vastuvõtmist ja võimaluse korral kindlaksmääratud tähtaja jooksul ning see peaks olema pooltele kohustuslik. Kui tähtajast kinni ei peeta, peaks pooltel olema võimalik juhtum vaidluse lahendamiseks edasi kaevata.

5. Mõlema lepingu puhul peaks dünaamilise ühtlustamise põhimõte tagama, et lepingu kohaldamisalasse kuuluvad identseid õigusnorme kohaldatakse samaaegselt. Lisaks tuleks ühise sanitaar- ja fütosanitaarala lepingus sätestada, et teatavaid liidu õiguse sätteid, sealhulgas erakorralisi meetmeid ja sätteid, mida kohaldatakse loomade, taimede ja kaupade liitu mujalt maailmast sisenemise suhtes, kohaldatakse vahetult seoses Suurbritanniaga Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis.

6. Ühise sanitaar- ja fütosanitaarala leping peaks andma Ühendkuningriigile samad võimalused võtta sihipäraseid meetmeid oma bioturvalisuse ja rahvatervise kaitseks kui need, mida pakutakse liikmesriikidele liidu õiguse alusel. Lisaks võib leping sisaldada lühikest loetelu piiratud eranditest seoses dünaamilise ühtlustamise ja samaaegse kohaldamise põhimõttega. Erandi tegemises tuleks kokku leppida üksnes juhul, kui: i) selle tulemusel ei kohaldata Ühendkuningriigis Suurbritannia suhtes leebemaid nõudeid kui need, mis on sätestatud asjakohastes liidu õigusnormides; ii) sellele ei tugineta eesmärgiga piirata või mõjutada muul negatiivsel viisil liidu õiguse nõuetele vastavate liidust pärit loomade, taimede ja kaupade sisenemist Ühendkuningriigi territooriumile; iii) sellega järgitakse põhimõtet, et liitu võib tuua ainult liidu õiguse nõuetele vastavaid loomi, taimi ja kaupu.

Otsuste ettevalmistamine

7. Kumbki leping ei tohiks anda Ühendkuningriigile õigust osaleda liidu otsuste tegemises. Ühendkuningriik tuleks siiski sellesse kaasata varases etapis ja ta peaks aitama Euroopa Liitu mittekuuluva riigi nimel kaasa Euroopa Liidu õigusaktide otsustusprotsessile dünaamilise ühtlustamise ja samaaegse kohaldamise kohustusega hõlmatud valdkondades. Euroopa Komisjon peaks Ühendkuningriigiga konsulteerima poliitikakujundamise varases etapis. Need õigused ei laieneks osalemisele nõukogu või selle ettevalmistavate organite töös.

Liidu *acquis*' ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine

8. Institutsioonilistes sätetes tuleks ette näha kohustus tõlgendada ja kohaldada liidu õigust pooltevahelistes suhetes samal viisil, nagu seda tõlgendatakse ja kohaldatakse liidus. See eeldab, et lepingutes osutatud liidu õigusakte ja lepingute sätteid, niivõrd kui nende kohaldamine hõlmab liidu õiguse mõisteid, tõlgendatakse ja kohaldatakse kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga nii enne kui ka pärast asjaomase lepingu allkirjastamist.

Vaidluste lahendamine

9. Institutsioonilised sätted peaksid tagama, et pooled saavad lepingute tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidluste lahendamiseks kasutada vaidluste lahendamise mehhanismi, mis põhineb kaubandus- ja koostöölepinguga kehtestatud mehhanismil, kui ühiskomitee raames ei ole võimalik leida rahumeelset lahendust. Vaidluste lahendamise mehhanism peaks tagama Euroopa Liidu Kohtu ainupädevuse liidu õigust tõlgendada. Selleks peaks vahekohtul olema kohustus pöörduda kõikides liidu õiguse küsimustes (sealhulgas liidu õiguse mõiste või sätte küsimustes) Euroopa Liidu Kohtusse, et see teeks otsuse, mis peaks olema vahekohtule siduv.

Asjakohased meetmed liidu huvide kaitsmiseks ja lepingute omavaheline seotus

10. Asjakohaste meetmete tõhus süsteem peaks tagama siseturu terviklikkuse juhul, kui vahekohtu otsust ei täideta. Eelkõige peaks menetlus, mida tuleb vahekohtu otsuse täitmata jätmise korral järgida, hõlmama võimalust võtta asjakohaseid meetmeid liidu huvide kaitseks, sealhulgas asjaomases lepingus või muus poolte vahel kehtivas lepingus.

Kooskõla kaubandus- ja koostöölepinguga

11. Ilma et see piiraks punktide 1–10 kohaldamist, peaksid lepingud tuginema kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud institutsioonilisele raamistikule, eelkõige partnerlusnõukogu tegevust puudutavas osas.

12. Lepingud peaksid sisaldama sätteid, millega tagatakse, et uute lepingute ning kaubandus- ja koostöölepinguga hõlmatud valdkondade vaheline vastastikune survestamine on endiselt võimalik, nagu on ette nähtud kaubandus- ja koostöölepingus.

13. Lepingutega tuleks tagada kaubandus- ja koostöölepingu kaitsemeetmete klausli (kaubandus- ja koostöölepingu artikkel 773) kohaldamine.

14. Uute lepingute suhtes tuleks kohaldada kaubandus- ja koostöölepingu olulisi osi käsitlevaid sätteid (kaubandus- ja koostöölepingu artiklid 771 ja 772).

15. Kaubandus- ja koostöölepingu sätted, mis on vastuolus uute lepingutega, tuleks jätta kohaldamata.

ÜHISE SANITAAR- JA FÜTOSANITAARALA LEPING

Territoriaalne kohaldamisala

16. Lepingut tuleks liidu puhul kohaldada aluslepingutega hõlmatud territooriumide suhtes ja territooriumidel aluslepingutes sätestatud tingimustel ning Ühendkuningriigi puhul Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Suurbritanniaga[1].

Sisuline kohaldamisala

17. Leping peaks hõlmama sanitaar-, fütosanitaar-, toiduohutuse ja üldisi tarbijakaitsenorme, mida kohaldatakse põllumajanduslike toiduainete tootmise, turustamise ja tarbimise suhtes, elusloomi ja pestitsiide käsitlevaid õigusnorme, mahepõllumajandusliku tootmise ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamise nõudeid ning teatavate sektorite või toodete suhtes kohaldatavaid turustusstandardeid. Kõiki neid valdkondi, sealhulgas õiguslike nõuete ning sertifitseerimist ja ametlikku kontrolli käsitlevate õigusnormide täitmise tagamist tuleks käsitleda tervikuna.

Kontrollid

18. Eespool kirjeldatud dünaamilise ühtlustamise põhimõtte osana tuleks lepinguga tagada, et Ühendkuningriik järgib Suurbritannia puhul dünaamiliselt asjakohaseid õigusnorme, sealhulgas ELi-sisese kaubanduse suhtes kohaldatavaid kontrolle käsitlevaid eeskirju.

19. Seega tagaks leping ka selle, et Suurbritannia puhul mujalt maailmast Ühendkuningriiki sisenevate loomade, taimede ja kaupade suhtes, millele kohalduvad õigusnormid, mille Ühendkuningriik lepingu raames dünaamiliselt ühtlustab, kohaldatakse samu õigusnorme, mis on ette nähtud asjakohastes liidu õigusaktides, millega reguleeritakse mujalt maailmast loomade, taimede ja kaupade liitu sissetoomist.

Muud asjaolud

20. Leping ei tohiks piirata järgmiste eeskirjade kohaldamist:

– kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud päritolureeglid, mida kohaldatakse liidu ja Ühendkuningriigi vahelise kaubavahetuse suhtes;

– liidu tollieeskirjad.

21. Sõltumata läbirääkimiste käigust ja tulemustest näeb Windsori raamistik endiselt ette liidu sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid käsitlevate õigusnormide ning muude asjakohaste liidu õigusnormide kohaldamise Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga.

ÜHENDKUNINGRIIGI JA LIIDU KASVUHOONEGAASIDE HEITKOGUSTEGA KAUPLEMISE SÜSTEEMIDE SIDUMISE LEPING

Territoriaalne ja sisuline kohaldamisala

[1] Windsori raamistiku kohaselt kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa puhul sanitaar- ja fütosanitaarvaldkonnas automaatselt liidu õigust. Liidu ja Põhja-Iirimaa vahelist kaubandust ning Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa vahelist liikumist reguleeritakse Windsori raamistikuga.

22. Ühendkuningriigi ja liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise leping peaks liidu puhul kehtima aluslepingutega hõlmatud territooriumidel aluslepingutes sätestatud tingimustel ning Ühendkuningriigi puhul Suurbritannia suhtes. Lepingut tuleks kohaldada ka Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga, välja arvatud elektri hulgimüügiturgude puhul, mille suhtes kohaldatakse endiselt Windsori raamistiku artiklis 9 ja 4. lisas sätestatud korda. Lepinguga tuleks tagada, et Ühendkuningriik järgib heitkogustega kauplemisel sama territoriaalset kohaldamisala kui liit lennunduse ja meretranspordi puhul.

23. Leping peaks hõlmama kõiki heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise aspekte, näiteks direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, ja sellest tulenevate õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvaid aspekte.

24. Eelkõige tuleks selgelt kindlaks määrata lepingu kohaldamisalasse kuuluvad sektorid. Kohaldamisala peaks muu hulgas hõlmama elektritootmist, tööstuslikku soojuse tootmist (v.a lokaalküte), tööstust, riigisisest ja rahvusvahelist meretransporti ning riigisisest ja rahvusvahelist lennundust. Lepinguga tuleks selle kohaldamisalas tagada Ühendkuningriigi õigusnormide dünaamiline ühtlustamine asjakohaste Euroopa Liidu õigusnormidega, et vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ja konkurentsimoonutuste ohtu. Lepinguga tuleks ette näha menetlus sidumislepinguga hõlmatud sektorite loetelu edasiseks täiendamiseks.

25. Leping peaks tagama ka Ühendkuningriigi sätete dünaamilise ühtlustamise liidu finantsvaldkonna reguleerimise ja järelevalve raamistiku sätetega, mida kohaldatakse ELi HKSite lubatud heitkoguse ühikute ja nende tuletisinstrumentidega kauplemise suhtes.

Eesmärk

26. Lepingus tuleks nõuda, et Ühendkuningriigi heitkoguste piirmäär ja nende vähendamise trajektoor oleksid vähemalt sama ambitsioonikad kui liidu heitkoguste piirmäär ja liidu järgitav heitkoguste vähendamise trajektoor.

27. Leping ei tohiks takistada liitu ja Ühendkuningriiki püüdlemast ambitsioonikamate keskkonnaeesmärkide poole, mis on kooskõlas nende rahvusvaheliste kohustustega.

Lubatud heitkoguse ühikute tunnustamine

28. Lepingus tuleks sätestada kohustus tunnustada ühe poole heitkogustega kauplemise süsteemi raames lubatud heitkoguse ühikuid teise poole heitkogustega kauplemise süsteemis.

Süsiniku piirimeede (SPIM)

29. Lepinguga tuleks luua tingimused, et liidust ja Ühendkuningriigist pärit kaupade suhtes saaks kohaldada vastastikuseid vabastusi asjaomastest liidu ja Ühendkuningriigi süsiniku piirimeetmetest, tingimusel et järgitakse liidu ja Ühendkuningriigi asjaomaste õigusaktide asjakohaseid sätteid.

Muud asjaolud

30. Lepinguga tuleks tagada, et lubatud heitkoguse ühikutega ja nende tuletisinstrumentidega kaubeldakse esmastel ja järelturgudel samade õigusnormide kohaselt mis liidus, sealhulgas asjakohaste finantssektorit reguleerivate õigusnormide kohaselt.

31. Leping peaks tagama liidu lubatud heitkoguse ühikute turgude terviklikkuse.

32. Leping peaks sisaldama asjakohaseid sätteid, mis käsitlevad liidu läbirääkimiste alustamist eesmärgiga siduda liidu heitkogustega kauplemise süsteem kolmandate riikide heitkogustega kauplemise süsteemidega.

33. Leping peaks sisaldama asjakohaseid üleminekusätteid ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute kohta lepingu lõpetamise korral.

RAHALINE PANUS

34. Ühendkuningriik peaks kandma ühises sanitaar- ja fütosanitaaralas osalemisega ning Ühendkuningriigi ja liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu rakendamisega seotud asjakohased kulud.

35. Ühendkuningriik peaks rahaliselt toetama liidu tööga seotud asjakohaseid kulusid nendes poliitikavaldkondades. See hõlmab muu hulgas rahalist panust liidu asjaomaste asutuste, süsteemide ja andmebaaside toimimisse, millele Ühendkuningriik saaks asjakohase juurdepääsu.

LÄBIRÄÄKIMISTE PIDAMISE KORD

36. Komisjon peaks pidama läbirääkimisi, konsulteerides nõukogu Ühendkuningriigi töörühmaga, mis on erikomitee ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 4 tähenduses.

37. Komisjon peaks erikomiteega õigel ajal konsulteerima ja sellele aru andma. Komisjon peaks esitama õigel ajal kogu läbirääkimistega seotud vajaliku teabe ja kõik vajalikud dokumendid.

38. Komisjon peaks hoidma Euroopa Parlamenti läbirääkimistega aegsasti ja täielikult kursis.